

Torsdagen den 14 mars 2019

P8_TA(2019)0215

En europeisk sanktionsordning för kränkningar av de mänskliga rättigheterna

Europaparlamentets resolution av den 14 mars 2019 om en europeisk sanktionsordning för kränkningar av de mänskliga rättigheterna (2019/2580(RSP))

(2021/C 23/18)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner med krav på en EU-omfattande mekanism för riktade sanktioner mot enskilda personer som är inblandade i grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna, bland annat sin resolution av den 16 december 2010 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2009 och Europeiska unionens politik på området ⁽¹⁾ och sin resolution av den 11 mars 2014 om utrotande av tortyr i hela världen ⁽²⁾,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner enligt artikel 135 i arbetsordningen med krav på riktade sanktioner mot enskilda personer som är inblandade i grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna, bland annat sin resolution av den 19 januari 2017 om situationen i Burundi ⁽³⁾, av den 5 juli 2018 om Burundi ⁽⁴⁾, av den 18 maj 2017 om Sydsudan ⁽⁵⁾, av den 14 juni 2017 om situationen i Demokratiska republiken Kongo ⁽⁶⁾, av den 18 januari 2018 om Demokratiska republiken Kongo ⁽⁷⁾, av den 14. september 2017 om Gabon: förtryck av oppositionen ⁽⁸⁾, av den 5 oktober 2017 om situationen i Maldiverna ⁽⁹⁾, av den 5 oktober 2017 om fallen med de krimtatariska ledarna Achtem Tjigoz och Ilmi Umerov samt journalisten Mykola Semena ⁽¹⁰⁾, av den 30 november 2017 ⁽¹¹⁾ och den 4 oktober 2018 ⁽¹²⁾ om situationen i Jemen, av den 14 december 2017 om Kambodja: särskilt upplösningen av partiet CNRP ⁽¹³⁾, av den 14 december 2017 om situationen för rohingyafolket ⁽¹⁴⁾, av den 15 mars 2018 om situationen i Syrien ⁽¹⁵⁾, av den 25 oktober 2018 om situationen i Venezuela ⁽¹⁶⁾, av den 13 september 2018 om Myanmar, särskilt fallet med journalisterna Wa Lone och Kyaw Soe Oo ⁽¹⁷⁾, av den 25 oktober 2018 om situationen i Azovska sjön ⁽¹⁸⁾, av den 25 oktober 2018 om dödandet av journalisten Jamal Khashoggi på Saudiarabiens konsulat i Istanbul ⁽¹⁹⁾ samt av den 14 februari 2019 om situationen i Tjetjenien och fallet Ojub Titijev ⁽²⁰⁾,
- med beaktande av sin rekommendation av den 2 april 2014 till rådet om att införa gemensamma visumrestriktioner för ryska tjänstemän som är inblandade i fallet Sergej Magnitskij ⁽²¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 december 2018 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2017 och Europeiska unionens politik på området ⁽²²⁾,

⁽¹⁾ EUT C 169 E, 15.6.2012, s. 81.

⁽²⁾ EUT C 378, 9.11.2017, s. 52.

⁽³⁾ EUT C 242, 10.7.2018, s. 10.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0305.

⁽⁵⁾ EUT C 307, 30.8.2018, s. 92.

⁽⁶⁾ EUT C 331, 18.9.2018, s. 97.

⁽⁷⁾ EUT C 458, 19.12.2018, s. 52.

⁽⁸⁾ EUT C 337, 20.9.2018, s. 102.

⁽⁹⁾ EUT C 346, 27.9.2018, s. 90.

⁽¹⁰⁾ EUT C 346, 27.9.2018, s. 86.

⁽¹¹⁾ EUT C 356, 4.10.2018, s. 104.

⁽¹²⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0383.

⁽¹³⁾ EUT C 369, 11.10.2018, s. 76.

⁽¹⁴⁾ EUT C 369, 11.10.2018, s. 91.

⁽¹⁵⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0090.

⁽¹⁶⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0436.

⁽¹⁷⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0345.

⁽¹⁸⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0435.

⁽¹⁹⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0434.

⁽²⁰⁾ Antagna texter, P8_TA(2019)0115.

⁽²¹⁾ EUT C 408, 30.11.2017, s. 43.

⁽²²⁾ Antagna texter, P8_TA(2018)0515.

Torsdagen den 14 mars 2019

- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2017 om korruption och mänskliga rättigheter i tredjeländer ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2019 om läget i de politiska förbindelserna mellan EU och Ryssland ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 4 februari 2016 om det så kallade IS/Daish systematiska massmord på religiösa minoriteter ⁽³⁾,
- med beaktande av avdelning V kapitel 2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) om antagande av sanktioner inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp),
- med beaktande av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) om antagande av sanktioner mot såväl tredjeländer som enskilda personer, grupper och enheter som inte är stater,
- med beaktande av förklaring nr 25 till Lissabonfördraget om behovet att säkerställa rättssäkerhetsgarantier för personer eller enheter som berörs av EU:s restriktiva åtgärder eller EU-åtgärder som syftar till att bekämpa terrorism,
- med beaktande av den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna samt protokollen till denna,
- med beaktande av EU:s strategiska ram och handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019),
- med beaktande av det uttalande som ordförande Jean-Claude Juncker gjorde i sitt tal om tillståndet i unionen den 12 september 2018, där han föreslog att medlemsstaterna skulle använda sig av befintliga EU-regler för att gå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet på vissa områden av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, såsom att reagera kollektivt på kränkningar av de mänskliga rättigheterna och tillämpa verkningfulla sanktioner,
- med beaktande av uttalandet av den 10 december 2018 från kommissionens vice ordförande/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik efter rådets (utrikes frågor) möte i december 2018,
- med beaktande av resolutionen av den 22 januari 2019 från Europarådets parlamentariska församling om Sergej Magnitskij och fortsättningen – bekämpning av straffrihet genom riktade sanktioner,
- med beaktande av sin studie från april 2018 *Targeted sanctions against individuals on grounds of grave human rights violations – impact, trends and prospects at EU level* ("Riktade sanktioner mot enskilda med anledning av grova människorättskränkningar – effekter, tendenser och utsikter på EU-nivå"),
- med beaktande av förslaget av den 14 november 2018 om en europeisk kommission för inreseförbud till följd av människorättskränkningar,
- med beaktande av mötet den 20 november 2018 i Nederländerna om EU:s globala ordning för sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av artikel 123.2 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

⁽¹⁾ EUT C 337, 20.9.2018, s. 82.

⁽²⁾ Antagna texter, P8_TA(2019)0157.

⁽³⁾ EUT C 35, 31.1.2018, s. 77.

Torsdagen den 14 mars 2019

- A. Enligt artikel 21 i EU-fördraget ska unionens åtgärder vägledas av principerna om demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheternas och de grundläggande friheternas allmängiltighet och odelbarhet, respekten för människans värdighet, jämlikhet och solidaritet samt respekten för principerna i FN-stadgan och i folkrätten.
- B. EU har åtagit sig att systematiskt genomföra sanktioner som FN:s säkerhetsråd har beslutat om enligt kapitel VII i FN-stadgan, och inför samtidigt egna sanktioner i avsaknad av ett mandat från FN:s säkerhetsråd i fall där säkerhetsrådet inte har befogenhet att vidta åtgärder eller hindras från att göra det för att medlemmarna inte kan komma överens.
- C. EU-sanktioner (även kallade restriktiva åtgärder) har under de senaste två årtiondena blivit en integrerad del av EU:s verktygslåda för yttre förbindelser, och för närvarande finns det över 40 olika restriktiva åtgärder som tillämpas mot 34 länder. Uppskattningsvis två tredjedelar av EU:s landsspecifika sanktioner har införts till stöd för målen för mänskliga rättigheter och demokrati.
- D. Sanktioner riktade mot enskilda personer utformas för att minimera de negativa konsekvenserna för dem som inte är ansvariga för den politik eller de åtgärder som har föranlett antagandet av sanktionerna, i synnerhet för den lokala civilbefolkningen och för legitim verksamhet i eller med det berörda landet. De har en direkt avskräckande inverkan på de personer som är ansvariga för kränkningar.
- E. Alla sanktioner som EU antar står i fullständig överensstämmelse med folkrättsliga skyldigheter, däribland sådana som rör mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Sanktioner bör regelbundet ses över för att se till att de bidrar till de angivna målen.
- F. Utöver landsspecifika sanktioner, som syftar till att få till stånd förändringar i staters uppträdande, har EU nyligen infört restriktiva åtgärder mot spridning och användning av kemiska vapen samt it-angrepp, liksom särskilda åtgärder för att bekämpa terrorism.
- G. EU:s befintliga sanktioner är inriktade på såväl statliga som icke-statliga aktörer, såsom terrorister och terroristgrupper.
- H. Under de senaste månaderna har det förekommit flera fall där europeiska företag eller till och med EU-medlemsstater har brutit mot EU-sanktioner. Dessa exempel tydliggör behovet att ytterligare klargöra tillämpningsområdet och räckvidden för de sanktioner som för närvarande är i kraft, liksom behovet att förtydliga i vilken utsträckning länder och företag är ansvariga för att se till att slutanvändningen eller slutdestinationen för deras varor och tjänster inte omfattas av sanktioner.
- I. De behöriga myndigheterna i EU:s medlemsstater är ansvariga för att verkställa sanktioner, även om åtgärderna som sådana beslutas på europeisk nivå.
- J. Den amerikanska kongressen antog 2016 den globala Magnitskijlagen, som en fortsättning på *Sergei Magnitsky Rule of Law Accountability Act* från 2012, som syftade till att bestraffa de personer som bär ansvaret för att Sergej Magnitskij avled under häktning i ett ryskt fängelse efter att ha utstått omänskliga förhållanden, avsiktlig försummelse och tortyr.
- K. Estland, Lettland, Litauen, Storbritannien, Kanada och USA har antagit lagar om ordningar för sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna, närmare bestämt lagar av Magnitskijtyp. Europaparlamentet har vid upprepade tillfällen efterlyst inrättandet av en liknande global EU-ordning för sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna vilken skulle säkerställa konsekvens och effektivitet när det gäller enskilda frysningar av tillgångar, visumförbud och andra sanktioner som förelägg enskilda personer och enheter av medlemsstaterna och på EU-nivå.

Torsdagen den 14 mars 2019

L. Den nederländska regeringen inledde i november 2018 en diskussion bland EU:s medlemsstater huruvida det är politiskt lämpligt med en ordning med riktade sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna på EU-nivå. Preliminära diskussioner fortsätter på arbetsgruppsnivå i rådet.

1. Europaparlamentet fördömer kraftfullt alla kränkningar av de mänskliga rättigheterna i hela världen. Parlamentet uppmanar rådet att skyndsamt inrätta en självständig, flexibel och reaktiv EU-omfattande sanktionsordning som skulle göra det möjligt att rikta sanktioner mot alla personer, stater och icke-statliga aktörer som bär ansvaret för eller är inblandade i grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

2. Europaparlamentet betonar att en EU-ordning för sanktioner för kränkningar av de mänskliga rättigheterna bör bygga vidare på förslagen i tidigare resolutioner med krav på en EU-omfattande mekanism för riktade sanktioner. Parlamentet anser att en EU-ordning för sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna som är inriktad på personer som är inblandade i kränkningar av de mänskliga rättigheterna var som helst i världen symboliskt bör bära Sergej Magnitskijs namn. Det är glädjande att liknande lagstiftning som är inriktad på förövare av människorättskränkningar i hela världen har införts i ett antal länder. Parlamentet betonar behovet av transatlantiskt samarbete för att ställa personer som kränker de mänskliga rättigheterna till svars, och uppmanar andra stater att utveckla liknande instrument.

3. Europaparlamentet är fast övertygat om att en sådan ordning är en väsentlig del av EU:s befintliga verktyg för mänskliga rättigheter och utrikespolitik och skulle stärka EU:s roll som global aktör på människorättsområdet, särskilt i unionens kamp mot straffrihet och dess stöd till offer för övergrepp och till människorättsförsvarare runt om i världen.

4. Europaparlamentet betonar att denna ordning bör göra det möjligt att vidta restriktiva åtgärder, särskilt frysning av tillgångar och förbud mot inresa i EU, mot en person eller enhet som bär ansvaret för, är inblandad i eller har bistått, finansierat eller bidragit till planeringen, ledningen eller begåendet av grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna, övergrepp och gärningar av strukturell korruption vilka är kopplade till grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Det behövs en tydlig definition av omfattningen av kränkningarna, liksom lämpliga rättsliga förfaranden genom vilka upptagandet på en förteckning kan bestridas.

5. Europaparlamentet är övertygat om den positiva effekt som denna nya ordning kommer att ha på de berörda personernas och enheternas beteende, liksom dess avskräckande inverkan. I detta syfte betonar parlamentet att alla EU-medlemsstater måste tolka, förklara och verkställa tillämpningen av sanktioner på samma konsekventa sätt. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas kraftfullt att öka sitt samarbete och informationsutbyte och att utarbeta en europeisk mekanism för tillsyn och efterlevnad.

6. Europaparlamentet välkomnar det förslag som kommissionens ordförande lagt fram om att gå ifrån enhällighet för beslutsfattande i rådet på områden som rör Gusp. Rådet uppmanas eftertryckligen att anta detta nya sanktionsinstrument på ett sådant sätt att införandet av sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna skulle kunna antas med kvalificerad majoritet i rådet.

7. Europaparlamentet stöder de inledande diskussionerna inom rådet om inrättandet av ett sådant sanktionsinstrument. Vice ordföranden/den höga representanten och hennes avdelningar uppmanas kraftfullt att inta en konstruktiv och proaktiv hållning för att föra dessa diskussioner till ett framgångsrikt avslut före utgången av denna valperiod. Parlamentet förväntar sig också en rapport från henne. Parlamentet understryker vikten av parlamentets granskande roll i samband med denna framtida ordning, särskilt när det gäller räckvidden för och definitionen av kriterierna för upptagande i förteckningar, liksom möjligheterna till rättslig prövning.

8. Europaparlamentet uppmanar alla medlemsstater att se till att deras myndigheter, företag och andra aktörer som är registrerade på deras territorier till fullo rättar sig efter rådets beslut om restriktiva åtgärder mot enskilda personer och enheter, i synnerhet frysningen av tillgångar för personer som finns upptagna på förteckningar och restriktionerna för inresa på staternas respektive territorier till följd av kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet ser med oro på de senaste rapporterna om överträdelser av dessa beslut, och påminner medlemsstaterna om deras skyldighet enligt folkrätten att se till att personer som misstänks för brott som innebär människorättskränkningar grips och åtalas på deras territorium.

Torsdagen den 14 mars 2019

9. Europaparlamentet understryker att ett ökat samarbete och informationsutbyte mellan dessa myndigheter, liksom en europeisk efterlevnadsmekanism, är avgörande för att säkerställa en enhetlig tillämpning och tolkning av EU:s restriktiva åtgärder som redan är i kraft och att europeiska företag kan verka på lika villkor.
  10. Europaparlamentet betonar hur viktigt det är att den framtida EU-ordningen för sanktioner avseende de mänskliga rättigheterna är förenlig med och kompletterar befintlig EU-politik och befintliga landsspecifika och övergripande restriktiva åtgärder. Parlamentet insisterar i detta avseende på att den nya ordningen inte får ersätta tillämpningsområdet för de nuvarande landsspecifika åtgärderna avseende de mänskliga rättigheterna. Parlamentet anser vidare att en framtida ordning till fullo måste komplettera och vara förenlig med de befintliga internationella sanktionsramarna, särskilt i förhållande till FN:s säkerhetsråd.
  11. Europaparlamentet understryker att ordningens trovärdighet och legitimitet är beroende av att den till fullo överensstämmer med högsta möjliga standard i fråga om skyddet och iakttagandet av de berörda personernas eller enheternas rättssäkerhetsgarantier. Parlamentet insisterar i detta avseende på att beslut om att förteckna och avföra personer eller enheter från förteckningar måste grundas på klara, transparenta och tydliga kriterier och direkt kopplas till det begångna brottet, i syfte att garantera en grundlig rättslig prövning och rätten till rättsmedel. Parlamentet efterlyser ett systematiskt införande av tydliga och specifika riktmärken och en metodik för hävande av sanktioner och avförande från förteckningar.
  12. Europaparlamentet betonar att åtal av förövarna av grova människorättskränkningar och massövergrepp inom nationella eller internationella jurisdiktioner även i fortsättningen bör vara det främsta målet för alla ansträngningar som EU och dess medlemsstater gör för att bekämpa straffrihet. I detta avseende lyfter parlamentet på nytt fram principen om universell jurisdiktion. Parlamentet uppmanar rådet att inkludera gränsöverskridande kränkningar inom ordningens tillämpningsområde, och betonar behovet av ett samordnat multilateralt samarbete för att förhindra kringgående av sanktioner.
  13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att avsätta tillräckliga resurser och lämplig sakkunskap för att genomföra och övervaka ordningen när den väl är på plats och att ägna särskild uppmärksamhet åt information till allmänheten om förteckningarna, både i EU och i de berörda länderna.
  14. Europaparlamentet hyllar de outtröttliga insatser som gjorts av aktivister inom det civila samhället till stöd för en sådan ordning och uppmanar till inrättandet av en rådgivande kommitté på EU-nivå.
  15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s generalsekreterare samt Europarådets generalsekreterare.
-